

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/750/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113206401
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Amália Paulerová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:1113206401.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Amálie Paulerovej a členov senátu JUDr. Róberta Urbana a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa : Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., so sídlom Ul. 29. augusta 1/A, 814 08 Bratislava, IČO : 31 338 976, proti odporcovi : Ing. I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXX/X, W. I., o splnenie povinnosti zaplatiť sumu 1.859,46 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/107/2014-99 zo dňa 17. júla 2014, takto

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok vo výroku, v ktorom okresný súd v zostávajúcej časti návrh zamietol a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania.

N e d o t ý k a sa ďalšieho výroku rozsudku.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd uložil odporcovi, aby navrhovateľovi zaplatiť sumu 199,76 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I). V zostávajúcej časti žalobu zamietol (výrok II). Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania vo výške 87,64 eur, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III).

Pri právnom posúdení veci vychádzal z ust. § 99 ods. 8, § 104 ods. 1,2,3, § 105 ods. 1,2 zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch, ďalej prihliadol na ust. § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka a na ust. § 100 ods. 1,2 a § 101 Občianskeho zákonníka.

Vykonaným dokazovaním mal preukázanú dôvodnosť návrhu o sumu 199,76 eur. V zostávajúcej časti súd návrh zamietol ako nedôvodný. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že odporca je majiteľom cenných papierov, navrhovateľ viedol účet majiteľa cenných papierov za roky 2008, 2009 a 2010. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania odporcom bolo potrebné posúdiť, či táto bola podaná dôvodne, zároveň ustáliť, či medzi účastníkmi konania vznikol občiansko-právny alebo obchodno-právny záväzkový vzťah z hľadiska určenia dĺžky premlčacej doby. Súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, že vzťah medzi účastníkmi konania je obchodno-právny. Okresný súd poukázal na ust. § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka, jeho režimom sa spravujú bez ohľadu na povahu subjektov záväzkové vzťahy z odplatných zmlúv, týkajúcich sa cenných papierov, v súdnej veci však tento vzťah medzi účastníkmi konania nevznikol, znamená to, že medzi účastníkmi konania nebola uzatvorená žiadna odplatná zmluva týkajúca sa cenných papierov (tak ako sú upravené v § 30 až 44 zák. č.

566/2001 Z.z. o cenných papieroch). Obchodný zákonník v žiadnom svojom ustanovení neupravuje, že záväzkový vzťah vzniknutý medzi účastníkmi konania sa kvalifikuje ako obchodno-právny. Podľa názoru súdu nie je možné opomenúť, že relevantnou právnou úpravou týkajúcou sa predmetného záväzkového vzťahu je zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch, označený právny predpis v žiadnom vo svojom ustanovení neupravuje, že záväzkový vzťah, práva a povinnosti účastníkov konania z neho vyplývajúce sa spravujú Obchodným zákonníkom. Obchodno-právny charakter záväzkového vzťahu nemožno určiť jeho porovnaním so vzťahom medzi CDCP a členmi (ust. § 105 ods. 6 cit. zákona o cenných papieroch). Porovnanie uvedeného záväzkového vzťahu s predmetným záväzkovým vzťahom medzi účastníkmi konania nie je náležité. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti skutočnosť, aké úlohy a funkcie plní člen CDCP v zmysle § 104 cit. zákona. Keďže žiaden právny predpis (Zákon o cenných papieroch, Obchodný zákonník alebo iný právny predpis) výslovne neupravuje, že záväzkové vzťahy medzi účastníkmi konania sú obchodno-právnej povahy, je potrebné ich záväzkový vzťah kvalifikovať ako občiansko-právny podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Následne aplikovať právnu úpravu ust. § 101 OZ o dĺžke a plynutí premlčacej doby. Podľa označeného ustanovenia premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Pohľadávka za vedenie účtu za rok 2008 sa stala splatnou dňom 28.02.2009, za rok 2009 dňom 15.02.2010. Premlčacia doba nároku na zaplatenie pohľadávky za rok 2008 uplynula dňa 28.02.2012 a pohľadávky za rok 2009 dňa 15.02.2013. Žaloba za platenie pohľadávky za rok 2008 bola doručená súdu dňa 25.02.2013, znamená to, že sa tak stalo po uplynutí premlčacej doby a návrh na pripustenie zmeny žaloby, týkajúcej sa zaplatenia pohľadávky za rok 2009 bol doručený súdu 08.11.2013, tiež po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

Súd konštatoval dôvodnosť vznesenia námietky premlčania odporcom, a to v časti zaplatenia sumy 829,85 eur, predstavujúcu pohľadávku za vedenie účtu za rok 2008 a v časti zaplatenia sumy 829,85 eur, predstavujúcu pohľadávku za vedenie účtu za rok 2009. V časti o zaplatenie žalovanej sumy 199,16 eur za rok 2010 nárok premlčaný nie je. Na základe predloženej faktúry, splatnosť pohľadávky nastala dňa 28.02.2011, preto trojročná premlčacia doba v čase doručenia návrhu na pripustenie žaloby súdu preukázateľne neuplynula. Nárok navrhovateľa o zaplatenie sumy 199,76 eur predstavujúci poplatok za vedenie účtu za rok 2010 je preto dôvodný. Výška poplatku za vedenie účtu za rok 2010 bola preukázaná listinnými dôkazmi, a to cenníkom CDCP účinným od 01.01.2010.

Rozhodovanie o trovách konania okresný súd opiera o § 142 ods. 2 O.s.p. Úspech navrhovateľa v konaní predstavoval 10,70 % (199,76 eur), úspech odporcu bol 89,30 % (1.659,70 eur), čistý úspech odporcu tak zodpovedá 78,60 %. V rozsahu tohto čistého úspechu odporcovi vzniklo právo na náhradu trov konania. Tento účastník si uplatnil trovy pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 111,50 eur, z tejto sumy 78,60 % zodpovedá sume 87,64 eur.

Proti rozsudku okresného súdu, konkrétne do výroku zamietnutia návrhu vo zvyšku podal odvolanie navrhovateľ. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa a nedostatočné zistenie skutkového stavu.

Odvolateľ poukazuje na charakter právneho vzťahu medzi CDCP a osobami, ktorým CDCP vedie účet majiteľa. Právny vzťah sa v otázkach upravených Zákonom o cenných papieroch spravuje ust. Zákona o cenných papieroch (§ 1 ZoCP) z toho podľa odvolateľa je zrejmé, že v otázkach neupravených ZoCP sa tieto právne vzťahy spravujú ust. Obchodného zákonníka vrátane inštitútu premlčania. Podľa § 105 ods. 5 ZoCP sa vzťah medzi členom CDCP a majiteľom účtu výslovne spravuje Zákonom o cenných papieroch a Obchodným zákonníkom. V oboch prípadoch, kedy je účet majiteľa cenných papierov vedený či už v CDCP alebo u člena, ide o právny vzťah - vedenie účtu majiteľa v súlade s § 105 Zákona o cenných papieroch. Je teda zrejmé, že v oboch prípadoch ide o rovnaký právny vzťah na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia toho istého zákona, a teda ZoCP a Obchodného zákonníka.

V prípade právneho vzťahu v súvislosti s vedením účtu majiteľa medzi klientom - fyzickou osobou, nepodnikateľom a členom CDCP ide o obchodný právny vzťah bez ohľadu na povahu týchto osôb. Vlastníctvo k cenným papierom možno nadobudnúť či už v rámci podnikateľskej činnosti, ale aj mimo nej. Zákon v uvedenom ustanovení nerozlišuje majiteľov účtov v súvislosti od výkonu podnikateľskej činnosti a priznáva použitie Obchodného zákonníka aj v prípade majiteľov účtu - fyzických osôb - nepodnikateľov. Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolateľ má za to, že rovnaký právny vzťah - vedenie účtu majiteľa

nemožno posudzovať raz podľa Obchodného zákonníka, druhýkrát podľa Občianskeho zákonníka, kedy zákon v oboch prípadoch predpokladá, že do takéhoto právneho vzťahu vstupuje fyzická osoba - nepodnikateľ. Rovnako v zmysle právnej úpravy účinnej v čase zriadenia účtu odporcu sa právny vzťah v súvislosti s vedením účtu výslovne spravoval ust. zák. č. 600/1992 Zb. a Obchodným zákonníkom. Tento argument konštatovali viaceré okresné súde v skutkovo a právne obdobných právnych veciach, napr. rozsudok Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/117/2013 zo dňa 07.01.2014. Obdobne Okresný súd Spišská Nová Ves sp. zn. 9C/301/2013 konštatuje v rozhodnutí obchodno-právny charakter právneho vzťahu a aplikáciu štvorročnej premlčacej doby v otázke premlčania. Tak tomu je i v prípade rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I č.k. 17C/22/2013.

Činnosti CDCP uvedené v povolení na vznik a činnosť centrálného depozitára vykonáva centrálny depozit za odplatu. Jeho činnosti sú definované v § 99 ods. 3 a 4 označeného právneho predpisu. Jednou z platených činností je i vedenie účtu majiteľa. Odplatu za vedenie účtu majiteľom upravuje prevádzkový poriadok CDCP, preto CDCP stanovil ceny poplatkov v príslušných rokoch zákonným postupom a v súlade so Zákomom o cenných papieroch.

Navrhovateľ sa domáhal v odvolaní napadnutom rozsudku zaviazat' odporcu k povinnosti zaplatiť mu sumu 1.859,46 eur a nahradit' i trovy konania, alternatívne žiadal v dotknutom výroku zrušiť rozsudok a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu poukazuje na vyjadrenie v odpore k platobnému rozkazu, najmä že okrem premlčania, rozporu so zákonom (vrátane spotrebiteľského práva) tiež namietal, že postup odporcu bol v rozpore s dobrými mravmi. Dôkazom je napr. aj radikálne znižovanie poplatkov za vedenie účtu v rokoch 2008 a 2009. Navyše navrhovateľ neposkytol žiaden dôkaz o tom, že by mu aspoň faktúry za uvedené roky boli doručené. Poukazoval v písomnom vyjadrení na bezplatné vedenie účtu do roku 2007 ako aj na spoplatnenie služby po zmene zákonov. V centrálnom depozitári mal vedené dva účtu, ten z prvej vlny kupónovej privatizácie previedol bezodplatne na Fond národného majetku a ročný poplatok bol 10,- eur a nie vyše 800,- eur (25.000,- Sk) ako za účet s dlhopismi. Náklady na vedenie účtov sú pritom identické. Dlhopisy, ako sa odvoláva navrhovateľ neboli vôbec evidované za účelom zisku. Svoju daňovú povinnosť vždy z výnosov dlhopisov plnil, odviedol dokonca vyššiu daň ako bol náklad. Nevediac o odvolaní navrhovateľa súdom stanovených 199,76 eur dňa 04.09.2014 navrhovateľovi zaplatil, rovnako ako poplatky za posledné roky, keď mu faktúra bola riadne doručená.

Žiadal potvrdiť rozsudok okresného súdu.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal na to oprávnený účastník (§201 prvá veta O.s.p.) v zákonom stanovenej lehote (§204 ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec v rozsahu danom v §212 ods. 1 O.s.p. a aplikáciou postupu podľa § 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p., § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (zamietnutie návrhu vo zvyšku) ako aj v súvisiacom výroku o trovách prvostupňového konania potvrdil podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. pre vecnú správnosť. Nedotýkal sa výroku rozsudku, ktorý odvolaním napadnutý nebol (čiastočné vyhovie návrhu navrhovateľa).

Preskúmaním spisu krajský súd zistil, že okresný súd v súdnej veci zistil skutkový stav riadne, vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ust. § 132 i nasl. O.s.p. a vec správne právne posúdil. Po obsahovej stránke rozhodnutie súdu prvého stupňa je v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Okresný súd v dôvodoch rozhodnutia účastníkom dáva relevantné odpovede na všetky zásadné skutkové a právne otázky, vyargumentoval ktoré právne predpisy a ktoré ich ustanovenia na danú vec aplikoval a z akého dôvodu návrh navrhovateľa čiastočne zamietol. Rozhodnutie súdu prvého stupňa po obsahovej stránke garantuje účastníkom súdneho konania spravodlivý proces.

Odvolateľ nenamietal, že v dotknutom právnom vzťahu odporca bol v postavení fyzickej osoby. Nenamietal, že právny vzťah medzi Centrálnym depozitárom cenných papierov SR, a.s. (právnickou osobou) a odporcom (fyzickou osobou) sa riadi zákonom č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách. Navrhovateľ na základe tohto právneho vzťahu sa domáhal od odporcu splnenia

povinnosti zaplatiť mu sumu 1.859,46 eur titulom poplatku za vedenie účtu majiteľa cenných papierov, za službu „CD-55-vedenie účtu majiteľa“ (poskytujúc v zmysle § 99 ods. 8 Zákona o cenných papieroch) a to konkrétne za rok 2008,2009 a 2010. Pokiaľ ide o zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách označený právny predpis má charakter lex specialis vo vzťahu k Obchodnému zákonníku.

Podľa § 9 ods. 1 označeného právneho predpisu ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú na všetky cenné papiere, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 3 označeného právneho predpisu právne vzťahy vzniknuté pri uplatňovaní práv spojených s cennými papiermi, ktoré sa môžu uplatňovať len voči emitentovi alebo voči inej zákonom určenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka alebo Občianskeho zákonníka o záväzkových právnych vzťahoch, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

Je jednoznačné, že odporca nie je v pozícii „emidenta“ , pretože zákon o cenných papieroch v § 7 ods. 1 za emitenta označuje právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ktorá vydala, vydáva alebo sa rozhodla vydať cenný papier podľa tohto zákona alebo podľa osobitných zákonov. U odporcu tento atribút zákona naplnený nie je. Znamená to, že potom odporca v danom právnom vzťahu vystupuje v pozícii fyzickej osoby, voči ktorej navrhovateľ (právnická osoba) si uplatňuje práva, a to titulom poplatku za vedenie účtu. Za danej situácie treba jednoznačne uzavrieť, že správne okresný súd vyargumentoval, že nie je možné v danom právnom vzťahu aplikovať ust. § 261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka a nebolo možné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi konania vyhodnotiť za obchodno-právny. Je jednoznačné, že medzi účastníkmi konania nebola uzatvorená žiadna odplatná zmluva týkajúca sa cenných papierov (tak ako je to zakotvené v ust. § 30 až 44 zák. č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch.). Obchodný zákonník v ust. § 261 ods. 6 písm. c) zakotvuje úpravu záväzkových vzťahov (bez ohľadu na povahu účastníkov) v prípade „burzových obchodov a ich sprostredkovania“ (§642) a ďalej z odplatných zmlúv týkajúcich sa cenných papierov. Z toho je zrejmé, že sporný právny vzťah v súdnej veci medzi účastníkmi konania nedopadá pod právny režim ustanovenia §261 ods. 6 písm. c) Obchodného zákonníka.

Krajský súd vychádzajúc z právneho vzťahu (medzi právnickou osobou) navrhovateľom a fyzickou osobou (odporcom) ako občanom, z konštatácie neexistencie odplatnej zmluvy týkajúcej sa cenných papierov uzavrel, že aplikácia ust. § 101 Občianskeho zákonníka pri vznesenej námietky premlčania odporcom má svoj zákonný rámec a právny základ. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Vychádzajúc z tejto právnej konštrukcie potom správne okresný súd návrh navrhovateľa vo zvyšku, pre konštatované uplynutie premlčacej doby (na základe vznesenej námietky premlčania odporcom) zamietol.

Pokiaľ ide o výšku poplatkov za vedenie účtu, v tomto smere odvolací argument navrhovateľa významný nebol, pretože zamietnutie návrhu vo zvyšku bolo dôsledkom konštatovaného premlčania nároku (za časť uplatňovaného obdobia) a nebolo dôsledkom konštatovania neprimeranej výšky uplatňovaného poplatku.

V súvisiacom výroku o náhrade trov prvostupňového konania rozhodnutie okresného súdu zohľadňuje pomer úspechu/neúspechu účastníkov v konaní a v rozsahu čistého úspechu odporcu (čo súd prvého stupňa ustálil správne) súd mu priznal i náhradu trov prvostupňového konania titulom súdneho poplatku.

Podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. odporca, úspešná procesná strana v odvolacom konaní, by mal právo na náhradu trov konania. Odporca si však trovy konania neuplatnil, ani nebolo zistené, že by boli tomuto účastníkovi vznikli v súvislosti s podaným odvolaním navrhovateľa nejaké trovy. Z týchto dôvodov krajský súd účastníkom (žiadnemu z nich) náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie prípustné **n i e j e**